

Utvärderingsrapport Franska

Områdesnämnden Humaniora och språk har genomfört utvärdering av huvudområdet Franska på grund- och avancerad nivå. Underlagen har bland annat utgjorts av en självvärdering, kursplaner, och högskolans hemsida. Områdesnämnden Utbildningsvetenskap (ONUTB) har deltagit och särskilt granskat de aspekter som gäller ämneslärarutbildningen.

Underlagen har granskats av externa sakkunniga professor emeritus Mats Forsgren, Stockholms universitet, och professor Ingmar Söhrman, Göteborgs universitet, som lämnat yttranden enligt formulär *Bedömning efter extern granskning av huvudområde eller yrkesprogram*.

Dialog kring underlag och sakkunnigytttranden har förts 2018-01-30 med ämnesföreträdare Charlotte Lindgren. Patrik Larsson, ONUTB, deltog i dialogen.

Utbildningens kunskapsbidrag och profil vid Högskolan Dalarna

Kurser i franska ges som fristående och inom lärarutbildningen. På grundnivå ges kurser med inriktning litteraturvetenskap, språkvetenskap och kultur och samhälle, och på avancerad nivå kurser med inriktning litteraturvetenskap, språkvetenskap och metod.

Studenter som inte har svenska som modersmål och som inte har för avsikt att bli lärare i Sverige en möjlighet att på franska läsa från och med nivån Franska I och uppåt. På skriftlig språkfärdighet II hålls all undervisning på franska och alla skriftliga instruktioner är på franska. Därmed är kursen öppen även för studenter som inte har svenska som modersmål. Då kursen även vänder sig till blivande lärare i svenska skolan har utarbetats en kursplan där studenterna kan välja att endera examineras enbart på franska eller att - delvis - examineras i kontrastiva moment, vilket innefattar översättning. Övriga kurser från Franska I och uppåt ges helt på franska.

I lärarutbildningskurser med inriktning mot språkdidaktik, är ett viktigt fokus att omvandla det akademiska ämnesstoffet till skolans undervisning t.ex. genom att studenterna får i uppgift att göra lektionsplaneringar runt de olika färdigheterna (tala, lyssna, läsa, skriva) anpassade till olika "steg" och åldrar (högstadiet, gymnasiet).

Sakkunnigas kommentarer

De sakkunniga menar att inriktningen mot litteraturvetenskaplig, språkvetenskaplig och kulturell/samhällelig kompetens, med särskild betoning av den skrivna och talade franskan i dess olika geografisk-interkulturella dimensioner (begreppet *la francophonie*), är inte helt specifik för Högskolan Dalarna, men väl motiverad mot bakgrund av samhällsutvecklingen.

En av de sakkunniga lyfter också fram att den hundra procentiga nätbaseringen möjliggör för andra studerandekategorier än de vanliga yngre som kommer direkt från skolan. Den sakkunniga lyfter uppdelningen i två varianter av grundnivån där en helt fransk utan kontrastiv dimension öppnar för studerande utan färdighet i svenska, och en variant med kontrastiv dimension som riktar sig mot blivande fransklärare i Sverige. Franska har också erhållit en internationell

kvalitetsstämpel (E-xcellence Associates) för sitt systematiska arbete med inriktning och profil inom nätbaserad utbildning 2015.

Nämndens kommentarer

Nämnden noterar att de sakkunniga anser att kunskapsbidraget motsvarar den nationella standarden och betonar särskilt inriktningen mot hela den franskspråkiga världen, och menar att den nätbaserade undervisningen kan utgöra en relevant profilering.

Akademisk miljö och lärarkompetens

När självvärderingen skrevs fanns i miljön åtta lärare, samtliga lektorer, varav fyra anställda på 100 %. Av dessa är en docent och en excellent lärare. Vid dialog har framkommit att de fyra deltidsanställda lektorerna slutat, och ersatts av en lektor. lärare Det råder således en viss omsättning på lärarpersonal. Det finns dock begränsat ekonomiskt utrymme för rekrytering och det har visat sig svårt att behålla lärare trots att de trivs i miljön. Ofta tar de erbjudanden från större lärosäten där de t ex kan erbjudas forskning.

En lärare med licentiatexamen i franska med didaktisk inriktning utgör en särskild didaktisk kompetens. Denna är för närvarande tjänstledig, men kommer troligen att komma tillbaka till Högskolan och åtminstone till viss del till franskmiljön. Ämnet har utöver henne flera lärare med ämnesdidaktiskt intresse och en av lärarna har lärarexamen.

Ämnesmiljön som helhet har ett samarbete med Göteborgs universitet och med universitet i Mostaganem (Algeriet). Det framgår dock inte av självvärderingen om detta rör sig om nätverk eller andra samarbeten.

Ämnesmöte genomförs en gång per månad och handledarkollegier två gånger per termin. Här diskuteras bland annat kursernas upplägg. Vid alla mötesformer är även pedagogiska frågor återkommande såsom hur studenterna bäst hjälps att nå kursmålen samtidigt som bedömning sker rättvist. Till exempel har dessa diskussioner resulterat i en sorts ”checklista” av vanligt förekommande grammatiska punkter som studenterna skulle kunna använda innan de lämnar in en skriftlig inlämningsuppgift. En annan viktig fråga handlar om hur stöd kan ges till de studenter som inte kommer från det svenska skolsystemet och som visar sig ha svårigheter med studier, akademiska studier och nätbaserade studier. T ex har flera instruktioner och andra dokument översatts till franska men detta har inte utvärderats. Franska har enligt självvärderingen ett återkommande arbete om fusk på alla nivåer.

Sakkunnigas kommentarer

Sammantaget anser de sakkunniga att den samlade lärarkompetensen för grundutbildningen liksom för uppsatsskrivande är god. Samtliga lärare är disputerade, och flera har franska som modersmål. Den vetenskapliga kompetensen ligger främst inom litteraturvetenskap, frankofoni, och översättningsvetenskap, men även i viss omfattning inom språkvetenskap (allmän och fransk lingvistik, fonetik, samt pragmatik). De flesta har stor forskningsaktivitet, som också tillgodogörs i undervisningen. En av medarbetarna är utnämnd till ”Excellent lärare”; en annan medverkar vid generella kärnkurser inom utbildningsvetenskap. Flera av medarbetarna är aktiva i internationella forskarnätverk.

De sakkunniga anser dock dels att ytterligare seniora forskare skulle vara önskvärt, dels att språkvetenskaplig kompetens övervägs vid eventuell nyrekrytering.

Nämndens kommentarer

En av de sakkunniga ser behov av en förstärkning av den språkvetenskapliga kompetensen. Nämnden instämmer och föreslår att t ex stödja docentmeritering av de språkvetenskapligt inriktade lektorerna. Sedan självvärderingen skrevs har förutsättningarna förändrats så att de sakkunnigas kommentar är än mer aktuell, t ex finns nu endast en docent i ämnet.

Nämnden och ONUTB ser en viss brist på formell didaktisk kompetens. Den ovan nämnda läraren med licentiatexamen i franska med didaktisk inriktning kan komma tillbaka till Högskolan, men kan då komma att till största del arbeta inom lärarutbildningen. Nämnden ser positivt på detta, men noterar att det är problematiskt att den didaktiska kompetensen koncentreras till Pedagogiskt arbete istället för att finnas i ämnesmiljöerna.

Nämnden ser som en styrka att miljön arbetar gemensamt, systematiskt och konkret med pedagogisk utveckling.

Forskningsaktivitet

Självvärderingen uppger att samtliga lärare tillhör forskningsprofilen Interkulturella studier, ISTUD, men lärare deltar också i profilen Utbildning och lärande. Lärare deltar även in externa forskningsnätverk såväl internationellt som vid svenska lärosäten. Fem av lärarna deltar i aktiva forskningsprojekt som spänner över flera områden inom såväl litteratur, språkvetenskap som didaktik. I publikationslistan återfinns 13 refereartiklar sedan 2012, 17 kapitel i böcker, samt utöver det en lång rad konferensbidrag och andra artiklar.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga menar utifrån de angivna procenttalen i tabellen att forskningstiden är snålt tilltagen. Lärarna gör dock ett stort arbete och publicerar sig regelbundet trots den begränsade tid de har till förfogande för forskning. Ämnets lärare visar också en imponerande aktivitet i olika former av främst didaktisk fortbildning.

Den sakkunniga noterar vidare att Högskolan har konstruerat intressanta forskningsprofiler där forskarna i franska skulle kunna medverka mer om de gavs mer tid att bedriva egen forskning. Forskningsmiljön fungerar genom att språkämnen samverkar, men en resursförstärkning skulle vara önskvärd.

Nämndens kommentarer

Nämnden noterar att forskare inom franska är aktiva i Högskolans forskningsforum, och instämmer med sakkunnigas kommentar att den vetenskapliga produktionen är stor relativt den forskningstid som finns till förfogande.

Forskningsförankring

I miljön bedrivs både undervisning och forskning. Alla lärare som ansvarar för undervisningen och undervisar själva är disputerade, och i vissa kurser undervisar lärarna utifrån sin egen forskning.

Arbete med forskningsförankring handlar enligt ämnets självvärdering om att väcka studenternas nyfikenhet, träna dem att problematisera och kritiskt granska, att hitta och bedöma relevanta

källor, att kritisera andras arbeten samt försvara egna mm. Vetenskapliga texter (artiklar, böcker) används i undervisningen både som kurslitteratur och som diskussionsunderlag. Genom att lärarna är forskare kommer studenterna redan på grundnivå i kontakt med vad det innebär att studera i en akademisk miljö. T ex poängteras att de inte förväntas lära sig några forskningsresultat utantill utan att det viktiga är att de får kunskap om forskningsprocessen.

Uppsatsämnena styrs mot lärarnas forskningsinriktning, men det är svårare att engagera studenterna i forskningsprojekt.

Sakkunnigas kommentarer

Verksamma lärare är mycket aktiva inom forskning med klar anknytning till huvudområdets profil. Enligt vad som framgår av självvärderingen arbetar de medverkande lärarna mycket medvetet med att integrera den egna forskningen i undervisningen, vilket givetvis medför ett stort engagemang och mycket kunskap om relevanta forskningstraditioner och vetenskapens ställning inom ämnet franska.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga och vill särskilt lyfta fram att franska tycks ha en väl utvecklad idé om vad en forskningsanknyten utbildning är och hur den ska genomföras.

Utbildningens organisation

Kurser på nivå 1-3 ges alla terminer, kurserna på avancerad nivå ges årligen. Didaktiska kurser ges beroende på när dessa passar in i Ämneslärarprogrammet. All undervisning är nätbaserad, och många studenter väljer franska vid HDa just därför. I de tidiga kurserna ges seminarier både dag- och kvällstid, men redan från övre halvan av grundnivå genomförs seminarier enbart på sen eftermiddag/kvällstid utan möjlighet att erbjuda ett val.

Kopplingen mellan de utbildningsvetenskapliga kärnkurserna och ämneskurserna fungerar enligt ämnet bra, t ex mellan kursen Vetenskapsteori (en kärnkurs) som studenterna läser terminen innan examensarbete 1 (inom ämnet franska), vars uppgifter och planeringsarbete förbereder studenterna inför sitt examensarbete. Däremot finns inte någon direkt koppling mellan ämnesstudierna och VFU:n, och lärare i franska har ingen inblick i den verksamhetsförlagda utbildningen.

Prestationsgraden har enligt självvärderingen ökat från 60 % 2015 till 71 % 2016 vilket tillskrivs en bättre kontroll i början av terminen och en tidig avregistrering av studenter som inte är intresserade av att läsa kursen eller kurserna som de hade anmält sig för, och på stor direkt kontakt med studenterna. Många studenter som inte självständigt följer information genererar dock mycket mailväxling, och internationella studenter har högre krav än de svenska. Vid dialog med ämnesrepresentanter framkom dock att genomströmningen under 2017 åter sjunkit till ca 60 %.

Få studenter ansöker om examen, kandidat ca fyra/år, och magisterexamen en de senaste två åren. En misstanke är att många studenter går vidare till examen vid annat lärosäte.

	Grundnivå	Avancerad nivå	Uppdragsutbildning
Antal kurstillfällen/år	34	9	1
Varav antal programkurser	3	2	

Ämnet uppger att alla lärare undervisar sen eftermiddag/kväll under veckan, vissa har inga lektioner under dagen alls. Arbetsbelastningen är hög vilket inte enbart beror på relationen mellan antal kurstillfällen och antal personal, ett större bekymmer är att en lärare som inte har andra arbetsuppgifter än undervisning behöver undervisa på många kurser för att fylla sin tjänstgöring. T ex betyder kursansvar och undervisning i sammanlagt 11 kurser inte att en lärare ens når upp till de 850 timmar per termin som utgör en heltidstjänst.

Vissa lärare undervisar på alla nivåer andra inte. Lärare utan forskning eller andra uppdrag i tjänsten har stor undervisningsbörda.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga uttrycker oro över den stora arbetsbelastningen. Distansundervisning innebär på intet sätt att lärarnas arbete skulle reduceras utan det är snarast tvärtom.

Franska verkar ha lyckats väl med att markant höja prestationsgraden, vilket är anmärkningsvärt bra särskilt om man betänker att distanskurser generellt har en klart lägre genomströmning än campuskurser. Också söktrycket ligger väl uppe i ett riksperspektiv, vilket är mycket positivt, och det är också anmärkningsvärt att så många av studenterna lockas att fortsätta till nivå 2 (C-kurs). Distansundervisning brukar inte få så goda resultat.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med sakkunniga om att prestationsgraden är hög, särskilt för en distansutbildning. Den mycket höga genomströmning som nämns i självvärderingen tycks dock ha varit tillfällig (se ovan).

Nämnden noterar att ämnet valt att lägga stor del av undervisning till kvällstid. Tillsammans med systemet där lärare involveras i ett stort antal kurser riskerar att innebära en hög arbetsbelastning. Studenterna verkar också få mycket stöd såsom omfattande mailväxling, vilket även detta riskerar att bidra till en hög arbetsbelastning.

ONUTB noterar att ämneskompetens inte är involverad i lärarstudenternas VFU, vilket kan innebära lägre kvalitet t ex vid handledning och bedömning. Dock tillämpas ett system med "fäldagar" där studenter i VFU träffar representanter från franska, och får specifika uppgifter att arbeta med.

Möjligheter bör undersökas för att genomföra åtgärder för ett ökat examensuttag.

Pedagogiska arbetsformer

Enligt självvärderingen är all undervisning nätbaserad och följer de metoder som utvecklats vid HDA med föreläsningar, lektioner, seminarier, grupparbeten och handledning i realtid. Förutom seminarier erbjuds även andra former av interaktion mellan studenter, t.ex. forumdiskussioner på lärplattformen och grupparbeten. Kommunikationen mellan studenter eller mellan studenter och lärare skapar gruppkänsla och studenterna lär känna varandra även om de studerar nätbaserat.

Ett nyckelord enligt självvärderingen är *tydlighet*: Tydlig information och ett strukturerat upplägg. Informationen finns både skriftligt och muntligt (i filmer och vid seminarierna). En strävan är att konstruera extra tydliga övningar eftersom studenterna inte kan fråga läraren lika lätt och snabbt som när de gör övningar på campus. Ett annat nyckelord är *kontinuitet*: Studenterna lämnar in uppgifter kontinuerligt under en kurs och träffar läraren och de andra studenterna på seminarier kontinuerligt. Ett tredje nyckelord är *målmedvetenhet*: att göra studenterna medvetna om

kursplanernas mål och om betygskriterierna t ex genom information på lärplattformen, presentationer vid introduktionsseminarier och kurshandböcker.

Ämnet franska, liksom fem andra språk vid Högskolan Dalarna, har genomgått en benchmarkingprocedur och 2015 erhållit kvalitetsmärknigen *E-xcellence Associates in Quality*. Utmärkelsen utdelas av European Association of Distance Teaching Universities (EADTU) som är Europas ledande organisation för livslångt, öppet och flexibelt lärande. Under perioden 2015-2018 fortsätter arbetet med benchmarking med ett arbete utifrån en ”roadmap”.

Nämndens kommentarer

Nämnden ser en styrka i det medvetna arbetet för att utveckla gruppkänsla och att detta är kopplat till det stora intresse som finns för pedagogiska frågor. Nämnden vill särskilt lyfta fram att Franska varit drivande vid Högskolan i arbetet med kvalitetsstämpeln *E-xcellence Associates in Quality*.

Måluppfyllelse

Enligt självvärderingen arbetar franska med kontinuerlig bedömning i alla kurser. Det finns ingen kurs som enbart examineras genom summativ bedömning i form av tentamen vid kurslut. Varierade examinationsformer används för att säkerställa att lärandemålen har nåtts: aktivt muntligt deltagande i seminarierna inklusive diskussioner med andra studenter (vilket kräver noggranna förberedelser), muntliga inlämningar, skriftliga inlämningsuppgifter eller avslutande tentamen.

I kursplanerna förekommer lärandemål såsom *beskriva, diskutera, redogöra för, förstå, använda, tillämpa* och *visa medvetenhet om* i de tidiga kurserna, och *identifiera, tillämpa, behärska, utföra analyser* och *färdigställa* i de senare kurserna på grundnivå. På magisternivå är lärandemålen t ex *kritiskt diskutera, argumentera, tillämpa, visa insikter, visa fördjupade vetenskapsteoretiska och metodologiska kunskaper inom ett språk- eller litteraturvetenskapligt område*. De förmågor som studierna avser leda till är de så kallade ”big five”: *begreppslig förmåga, analysförmåga, kommunikativ förmåga, metakognitiv förmåga* samt *förmåga att hantera information*.

Sakkunnigas kommentarer

Utbildningen är väl genomtänkt, och progressionen förefaller god och rimligt konsekvent. Lärandemålen är genomtänkta och välformulerade i termer av återkommande generella begrepp i relation till respektive kurs. Dessa lärandemål är högst relevanta för de generella examensmålen. De generella begreppen (se ovan) återkommer från en nivå till följande, med relevant skärpning.

Nämndens kommentarer

Nämnden menar att de typexempel för att beskriva progressionen i lärandemål kan uppfattas som tecken på en rigid tolkning av hur verb används, nämnden menar dock att dessa exempel också kanske framstår som mera fyrkantiga än de verkliga lärandemålen. Nämnden ser ändå risk för en problematisk förenkling, och noterar t ex att ”kritiskt diskutera” etc. kommer först på avancerad nivå vilket är för sent i utbildningen.

Skriftliga arbeten

I självvärderingen beskrivs hur undervisning genom hela alla kurser på grundnivå utvecklar studenters vetenskapliga skrivande genom exempel på de lärandemål som studenterna ska nå på respektive nivå och hur förmågor till vetenskapligt arbete fördjupas under utbildningens gång.

Studenter på ämneslärarprogrammet läser två kurser i Språkdidaktik (6hp+6hp). I dessa kurser tränas förmågan att reflektera på ett självständigt sätt utifrån kurslitteraturen, och med utgångspunkt i examinerande reflektionsfrågor formulerade av läraren. För att bli godkänd på kursen måste den studerande lära sig att referera till källor på ett korrekt vis, och att använda dessa som verktyg i egna resonemang.

På magisternivå tillämpar studenterna de viktigaste retoriska begreppen och övar sig i att argumentera i tal och skrift genom att producera olika dokument och utföra muntliga presentationer som är sedvanliga i yrkesmässiga situationer på franska. De genomför sedan ett skriftligt arbete på franska som består av en 25-30 sidor (9000-12000 ord) lång uppsats utifrån en språk- eller litteraturvetenskaplig frågeställning. De måste presentera den muntligt och argumentera för egna resultat och argument och kritiskt analysera andras examensarbeten. Studenterna ges individuell handledning, samt tre seminarier per examensarbetskurs.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga noterar att grundläggande skriftlig språkfärdighet tränas från första början; dels genom närbkontakt med akademisk text och genom att tidigt tillämpa grundläggande metodologiska aspekter i såväl litteratur- som språkvetenskap. Senare kommer en renodlad kurs i akademiskt skrivande, med fördjupning av de metodologiska aspekterna inom respektive disciplin (lektorerna presenterar och diskuterar sina forskningsområden) och med avfattande av en kortare akademisk text.

Examensarbetet tycks ha en god metodisk uppläggning. Handledaren (alla handledare är disputerade) möter varje student som skriver examensarbete ett par gånger per termin. Dessutom diskuterar studenterna fortlöpande kamraternas arbeten, antingen muntligt eller skriftligt.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga och lyfter särskilt fram det genomtänkta upplägget i att genom hela utbildningen lyfta de inslag som utvecklar studenternas insikter om vetenskaplighet och akademiskt skrivande.

Omvärldsbevakning/arbetslivsanknytning

Det finns inga svårigheter att använda utbildningen från Högskolan Dalarna för övergång till andra lärosäten såväl på grund som på avancerad nivå.

Ämnet har haft kontakt med Norge (University of Bergen) och Finland (University of Eastern Finland och University of Jyväskylä) om hur man lägger upp examensarbetskursen på magisternivå.

Det finns dock lite tid att arbeta aktivt med omvärldsbevakning. Ett högskoleövergripande stöd för omvärldsanalys skulle vara önskvärt.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga kommenterar angående utbildningens användbarhet att studenter i utvärderingar pekat på att inriktningen mot den praktiska användningen av franska språket, såväl skriftligt som

munligt, är viktigt för kunskapernas användbarhet. En av de sakkunniga menar att då franska ofta är ett kompletterande ämne, så vet studenterna ofta redan vid ansökningen vad de behöver studierna till.

Nämndens kommentarer

Nämnden noterar bristen på tid för systematisk omvärldsbevakning, vilket är ett generellt problem, men menar samtidigt att det finns risk att den omvärldsbevakning som faktiskt ändå görs informellt undervärderas i självvärderingen.

Studentinflytande

Studenterna delges gamla kursvärderingar och informeras om sina möjligheter att påverka kurserna. Kursvärdering genomförs vid två tillfällen per kurs, en mittkursvärdering i mitten av terminen och därefter en kursvärdering efter genomgången kurs. Någon vecka efter att studenterna lämnat sina mittkursvärderingar, får de återkoppling på dessa genom att kursansvarig publicerar en liten rapport/kursutvärdering på lärplattformen där studenternas åsikter sammanfattas och eventuella åtgärder presenteras. Kursvärderingen i slutet av terminen återkopplas genom den kursutvärdering som görs av kursansvarig och som skickas per mejl till studenterna med hjälp av utvärderingssystemet ”Sunet Survey”. Utöver kursvärderingar kan de också lämna in sina åsikter genom att ta kontakt med läraren, studierektorn eller ämnessamordnaren.

Exempel på åtgärder som vidtagits föranledda av kursutvärderingar är byte av kurslitteratur, tydligare information, fler inspelade föreläsningar/genomgångar, ändrad examinationsform, och ändrat upplägg av kursen.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga konstaterar att det i självvärderingen hävdas att förändringar genomförts efter kursutvärdering.

Nämndens kommentarer

Nämnden anser att studentinflytandet i stort sett är tillfredsställande, kursvärderingstillfällen under kursens gång väger upp att det möjligen är låg svarsfrekvens på kursvärderingar.

Internationalisering

Lärarstaben är internationell. I ämnets karaktär ligger också en naturlig internationalisering genom att texterna och uppgifterna är internationella. Detta har förstärkts genom medverkan av studenter bosatta utomlands. Enligt studentenkäten 2016 bor ca 21 % av studenterna (i ämnet franska) utomlands, de flesta i Frankrike och Belgien men även andra franskspråkiga och icke franskspråkiga länder förekommer. De tillför viktiga aspekter på språkinläringen, inte minst inom kurser med kulturfokus.

Som ett alternativ till traditionella kurser med kontrastiva studier erbjuds också icke-kontrastiva kurser (utan jämförelser med svenska språket), vilket har öppnat för internationell rekrytering av studerande. Utländska studenter har alltså möjlighet att läsa alla kurser i franska vid Högskolan Dalarna från Franska I och uppåt utan några som helst kunskaper i svenska.

Ett ICM-avtal (Erasmus+) finns med universitetet Abdelhamid Ibn Badis i Mostaganem, Algeriet. En förhoppning var att kunna använda detta samarbete till att förstärka kompetensen inom lingvistik. Deras studenter vill komma hit, medan Högskolans studenter inte visat lika stort intresse.

En annan aspekt av ämnets internationalisering vid Högskolan Dalarna är kurser med fokus på den fransktalande världen. I dessa kurser studeras det franska språkets ställning i Asien, Afrika, Amerika och Europa, samt franskspråkig litteratur från dessa områden. Detta gäller dock i liten grad det lingvistiska perspektivet.

Som nämnts ovan deltar flertalet lärare i internationella forskningssammanhang.

Sakkunnigas kommentarer

Huvudområdets profil med inriktning på den fransktalande världen i vid bemärkelse, utan traditionell favorisering av det ”klassiska” Frankrike, är i sig en aspekt av internationalisering. Dessutom upprätthålls aktiva förbindelser med flera utländska universitet (t.ex. i Algeriet), en betydande del av studenterna bor utomlands vilket breddar inriktningen på och genomförandet av studierna.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med sakkunniga i att arbetet med internationaliseringen är gott. Därtill medför de blandade studentgrupperna en pedagogisk potential för som kanske kan nyttjas mer. Nämnden tillägger att internationalisering handlar om att skapa vissa typer av diskussioner.

Jämställdhet, mångfald och hållbar utveckling

Lärarna talar alla flytande svenska, och flera har franska som modersmål. En lärare kommer ursprungligen från Frankrike och en från Québec. Mångfalden främjas dessutom genom ämnets aktiva arbete för att knyta utländska kontakter t ex via Erasmusavtal alla lärare liksom studenter har möjligheten att åka till ett universitet i ett fransktalande land, och fransktalande lärare kan även komma och arbeta vid Högskolan Dalarna. Alla lärare försöker i görligaste mån att välja kurslitteratur så att den speglar jämställdhet och mångfald. Ett exempel är den första litteraturkursen där litteratur från bland annat Indokina, Algeriet, och Senegal studeras.

Träning i självständig problemformulering, kritiskt tänkande, reflexion kring den fransktalande världens historia och framtid, reflexion över dagens franska språk och samhälle, utgör viktiga grundpelare för en hållbar utveckling i undervisningen.

Sakkunnigas kommentarer

Den nätbaserade undervisningen möjliggör för kategorier utanför de ”vanliga” ungdomarna att ägna sig åt franskstudier (70% är 36 år eller äldre).

En av de sakkunniga poängterar att fördelningen bland lärarna mellan könen och mellan modersmålstalande och svensktalande är rimlig och god.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med sakkunnig i att lärarpersonalen har en balanserad fördelning mellan kön och vad gäller modersmål.

Nämnden anser att franska förefaller ha en väl genomtänkt anpassning av begreppet hållbar utveckling till den akademiska disciplinen.

De blandade studentgrupperna medför en pedagogisk potential för mångfaldsfrågor som kanske kan utnyttjas i större grad.

Framtidsperspektiv

Franska är idag ett väletablerat ämne vid Högskolan Dalarna med en profil som betonar två områden: Webbaserad utbildning samt den fransktalande världen. Tecken på utbildningens höga kvalitet är att ämnet franska 2011 erhöll rätten att utbilda fransklärare inom den nya ämneslärarutbildningen och 2012 huvudområde på avancerad nivå. Dessutom har ämnet franska sedan flera år tillstånd av skolverket att ge lärarlegitimationskurser till redan verksamma lärare som inte gått hela ämnesutbildningen men som redan har arbetat som lärare. Enligt studentenkäten 2016 är studenterna nöjda, vilket är en bra utgångspunkt att bygga vidare på.

Ämnet har sedan införandet av distansutbildning sett en stadig ökning av antalet studerande. Stabilitet och långsiktighet i utbildningen kommer i mycket att bygga på en fortsatt bred rekrytering på grundnivå samtidigt som kvaliteten bibehålls. Genomströmningen på grundnivå är mycket god och strävan är att dessa studenter också fortsätter på magisternivå.

De närmaste åren kommer flera andra universitet och högskolor sannolikt att starta och/eller utveckla distansutbildning i franska, och att antalet studerande på grund av demografiska faktorer kommer att sjunka. För att behålla söktrycket behöver en ännu bättre nätbaserad utbildning kunna erbjudas.

Franska menar att nöjda studenter är en bra början. Viktiga områden för framtiden är dock:

- Diskutera utbildningens stabilitet och långsiktighet vad gäller lärarkompetens och resurser.
- Fortsatt arbete med nätbaserade kurser av hög kvalitet.
- Fortsätta med utvecklingen av de språkvetenskapliga kurserna.
- Om möjligt arbeta med utveckling av kurser inriktade på den fransktalande världen (*le monde francophone*).
- Fortsätta arbetet med vår ”fransktalande” profil, ett arbete som påverkar kursplaner, internationaliseringsarbete, forskning samt samverkan.
- Särskilt fokus på Afrika.
- Synkrona eller asynkrona seminarier.
- Hållbara mötesplatser med stöd av digital teknik.

Prioriterade uppdrag gällande kvalitetsarbete för 2017-2019 är:

- Den omfattande kursrevideringen som skedde nyligen kräver fortsatt arbete dels med de nyskapade kurserna, dels eventuellt med nya kurser inom den fransktalande profilen.
- Fortsätta med benchmarking (roadmap).
- Beroende på taket finns planer på att öppna vissa fristående kurser i fackspråk (ett viktigt arbete inom ramen för Visionens ”samverkan med samhälle och näringsliv”).
- Framhäva och förtydliga vår profil externt på hemsidan när den nya hemsidan byggs upp under 2018.

Det finns planer på fortsatt kontakt med Elfenbenkusten och Tunis (Tunisien) och Mostaganem (Algeriet), samt eventuellt en ny kontakt med Universitetet i Freiburg (Schweiz).

Lärarna önskar stöd i frågor rörande studenter som upplever svårigheter i den akademiska situationen eller studenter med särskilda behov för att kunna bemöta dessa studenters behov. Arbetet med specifika studentfall ofta är mycket tidskrävande.

Sakkunnigas sammanfattning

Styrkor inom huvudområdet:

- Välutbildade och forskningsaktiva lärare med god pedagogisk kompetens och intresse för didaktiska frågor. Ett väl sammansvetsat och entusiastiskt lärarlag, som både har nytänkande och vilja att anpassa undervisning till den praktiska verkligheten.
- Bred inriktning mot hela det fransktalande området i världen.
- Den 100-procentiga nätbaseringen möjliggör en bred rekrytering, åldersmässigt och geografiskt.

Svagheter inom huvudområdet:

- Beklagligt att så få studerande fortsätter på Avancerad nivå; detta är emellertid inte specifikt för Högskolan Dalarna.
- Det bör beredas utrymme för forskning för minst en disputerad att meritera sig för docentur.

Möjligheter för framtida utveckling:

- Utveckla avancerad nivå så att den lockar fler studerande.
- Breddning av den språkvetenskapliga kompetensen.

Sårbarhet för förändringar:

- Redovisad statistik för ht 16 och vt 17 pekar på rätt väsentlig minskning av antal studerande, både i totalt antal sökande och i förstahandsval.